

DUNA TAKARÉKSZÖVETKEZET

Nyilvánosságra hozandó információk a 234/2007.
(XI.4.) Kormányrendelet alapján

Vonatkozási időpont: 2009.12.31

A Duna Takarékszövetkezet (továbbiakban Takarékszövetkezet) a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 137/A §-a és a hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX.4.) Kormányrendeletben előírtaknak megfelelően nyilvánosságra hozza a jogszabályban meghatározott lényeges információkat.

A hitelintézet a külön jogszabály szerinti nyilvánosságra hozatal követelményének teljesítése során

- a) a nem lényeges információt, és
  - b) védett vagy bizalmas információt
- nem köteles nyilvánosságra hozni.

A jogszabály értelmében

- lényeges információ: amelynek elhagyása vagy téves közlése megváltoztathatja vagy befolyásolhatja az adott információt felhasználó személy gazdasági döntését vagy értékítéletét
- védett információ: amelynek nyilvánosságra hozatala a hitelintézet versenypozícióját ronthatja, vagy amelynek a versenytársak tudomására jutása a hitelintézet termékei vagy rendszerei fejlesztésére fordított befektetéseinek az értékét csökkentheti
- bizalmas információ: amelynek tekintetében a hitelintézetet titoktartási kötelezettség terheli ügyfele vagy harmadik személy felé.

I. Kockázatkezelési elvek, módszerek

A CRD szabályozás tükrében módosított 1996. évi CXII. trv.-ben (Hpt.) megfogalmazott elvek komplex rendszerének a Takarékszövetkezet a következők szerint tesz eleget:

- a) mindennemű kockázatvállalások, illetve
  - b) a kockázatok kezelésének
- tipizált rendszere kialakításával és szabályozásával.

Az a.) igénypontnak a Takarékszövetkezet a Kockázatvállalási keretszabállyal tesz eleget. A szabályzat tartalmazza mindazon eljárásokat és technikákat, amelyeket alkalmazni szükséges a különböző kockázatvállalási folyamatok során, tartalmazza a limitrendszer specifikációit, a biztosíték értékelési elveket, illetve itt került rögzítésre a hitelezési kockázat mérséklés rendszere.

A b.) igénypont a Kockázatkezelési keretszabályban definiált és szabályozott. A szabályzat tartalmazza a tipizált kockázatok, s mindazon eljárásokat, amelyeket a kockázatelemzési folyamat során vizsgál a Takarékszövetkezet, valamint a tőkekövetelményt nem támasztó, de vizsgált kockázatok körét. Itt kapott helyet a minősítési és monitoring rendszer, illetve a likviditási pozíciók kezelése rendszerének és a limitrendszernek az illesztése a kockázatkezelési stratégiába.

E két keretszabály a CRD keretrendszert tartalmazó szabályzattal együtt alkotja azt a struktúrát, amely rendszerbe foglalja a Takarékszövetkezet szakmai tevékenységét - és a Takarékszövetkezet összes, kockázatok keletkeztető és az azokat lefedő folyamatát, eljárását, technikáját rögzíti a CRD alapelveknek megfelelően.

Kockázati stratégia

A kockázati stratégia az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a Takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát, tartalmazza a hitelintézet kockázatokhoz és kockázatkezeléshez való viszonyát, és az alábbi témakörökre terjed ki:

- Kockázatvállalási politika
- Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság
- Kockázati szerkezet
- Kockázatkezelés szervezete

Kockázatvállalási politika

A kockázatvállalási politika összefoglalja a Takarékszövetkezet vezetése által elfogadott kockázatvállalási és kockázatkezelési elveket, és tartalmazza mindazokat a szabályokat, kockázatkezelési célokat, amelyek egységes alkalmazását a vezetés az egész intézményen belül elvárja. A kockázatvállalási politika az egyes releváns kockázatokra vonatkozóan külön-külön is tartalmaz alapelveket, korlátokat illetve tőkelimiteket, melyek a következők:

- a partnerkockázatkezelési célok között:
  - fedezeti céllal legfeljebb 3 éves lejáratú származtatott ügyleteket köthetünk (az elmúlt évben ilyen típusú ügyletünk nem volt)
- a devizaárfolyam kockázatkezelési célok között:
  - a devizaárfolyam kockázatot úgy kezeljük, hogy a deviza nyitott pozícióból származó, a Kkr. szerinti tőkekövetelmény ne haladja meg a szavatoló tőke 1,5%-át
- a kamatkockázat kezelési célok között:
  - Ne keletkezzen olyan helyzet, hogy a Felügyeletnek a kamatpozíció mértéke miatt a Hpt. 152/A §-a alapján intézkedéseket kelljen foganatosítania.
  - A Takarékszövetkezet kerüli ugyan a rögzített kamatozás melletti értékpapír ügyleteket, de amennyiben ilyen köt, annak futamidejét 2,5 évben korlátozza.
- a likviditás kockázatkezelési célok között:
  - az éven túli aktív ügyletek, ügyletcsoportok esetében 35 év maximális futamidő került meghatározásra (alapvetően a kamattámogatásos hitelkonstrukció miatt)

Kockázatvállalási és kockázatkezelési elvek

1. *Biztonságos működés elve:* A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a biztonságos működését és a Felügyelet ne korlátozhassa tevékenységét. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett
2. *Összeférhetetlenség elve:* A Takarékszövetkezet úgy alakítja ki kockázatkezelési folyamatait, hogy elkerülje az érdekkonfliktusokat és az összeférhetlenségi helyzeteket. A kockázatkezelési módszerekért, a kockázatok mértékének behatárolásáért, figyeléséért és jelentéséért felelős személyek nem végezhetnek olyan tevékenységet, amelyek az érintett kockázatokot hordozó üzleti tevékenységgel vagy azt támogató tevékenységekkel összefüggnek.

3. *Együtműködés elve:* A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében.
4. *Lényeges kockázatok kezelésének elve:* A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít.
5. *Költség-haszon elve:* A kockázatkezelési módszereknek és kontrolloknak, és a kockázatkezelés költségeinek arányban kell állni a kockázat mértékével, bonyolultságával.
6. *Hasonlóakkal történő összemérés elve:* A Takarékszövetkezet a kockázatvállalással kapcsolatos döntési hatásköreit és kockázati limiteit úgy alakítja ki, hogy az megfeleljen legalább a hasonló méretű és hasonló üzleti tevékenységet végző Takarékszövetkezeteknek és az OTIVA erre vonatkozó ajánlásának.
7. *Tiltott tevékenységek elve:* A Takarékszövetkezet nem folytat számára jogszabály által tiltott tevékenységet, nem vállal kockázatot jogszabályok által tiltott vagy jogszabályba ütköző tevékenységekkel, illetve olyan személyekkel kapcsolatban, akiknek rosszhiszemű magatartása a Takarékszövetkezet vagy más az integrációban résztvevő tag számára veszteséget okozott.
8. A Takarékszövetkezet kockázatokat a belső szabályokban meghatározott keretek között és mértékig vállal.
9. A Takarékszövetkezet nem vállal olyan kockázatot, amelynek révén várható, hogy a tőkemegfelelési mutató a kockázati étvágnál meghatározott minimális szint alá csökken

Általános kockázatkezelési célok

1. A Takarékszövetkezet, mint kisintézmény a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg.
2. Kockázatkezelési és kockázati kontroll folyamatait, rendszereit a Takarékszövetkezet olyan irányban törekszik fejleszteni, hogy azok felépítése, alapelvei ne ütközzenek a fejlettebb módszerekkel szemben támasztott szabályozási követelményeknek.
3. A Takarékszövetkezet elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és/vagy a sztenderdizált termékkínálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél.

4. A Takarékszövetkezet lényeges kockázatainak alakulását folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és a limittel kezelt kockázatok esetében 80%-os, illetve 90%-os limitterhelésnél jelzést küld a Szervezeti és Működési Szabályzatban meghatározott személyeknek és szervezeti egységeknek, üzleti területeknek annak érdekében, hogy biztosítsák a limitek betartását.
5. A Takarékszövetkezet a lényeges kockázataira vonatkozóan negyedévente jelentést készít az Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.
6. A Takarékszövetkezet az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak szóló kockázati jelentéseit úgy alakítja ki, hogy azok tartalmazzák a PSZÁF-nak, illetve az OTIVÁ-nak küldött kockázati jelentések fő adatait, tükrözzék a felügyeleti, illetve OTIVA adatszolgáltatás struktúráját.
7. A Takarékszövetkezet törekszik a kockázati árazás kialakítására és alkalmazására valamint a szervezet kockázat-tudatosságának erősítésére.

Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy

- milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni,
- mely kockázatokot tart elfogadhatónak és melyeket nem,
- milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokot.

A kockázati étvágyát a Takarékszövetkezet Igazgatósága három évre, a kockázati stratégiában határozza meg, és rendszeresen, évente felülvizsgálja. A Takarékszövetkezet kockázati étvágyát, kockázatvállalási hajlandóságát a Takarékszövetkezet számára lényeges kockázatokot illetően az alábbi táblázat mutatja:

Kockázat típusa	Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság mértéke	Indoklás
Hitelezési kockázat – ügyfélkockázat	Jelentős	Minimálisan növekvő kockázatvállalás a pénzügyi céloknak megfelelő jövedelmezőség mellett, csökkenő deviza alapú aktivitás.
Hitelezési kockázat – partnerkockázat	Alacsony	Partnerkockázatot hordozó ügyletek alapvetően az MTB-vel, az integráció központi bankjával. (jelenleg nincsenek ilyen ügyleteink.)
Hitelezési kockázat – elszámolási kockázat	Alacsony	A Takarékszövetkezet elszámolásait az MTB-n keresztül bonyolítja.
Hitelezési kockázat – koncentrációs kockázatok	Nagy	A Takarékszövetkezet méretei, ügyfélköre miatt az egy ügyféllel / ügyfél-csoporttal szembeni kitettségekre a jogszabályi limitekhez közeli értéket alkalmaz.
Devizaárfolyam kockázat	Mérsékelt	Fedezett devizapozíciók vállalása, minimális mértékű nyitott pozíciók, devizabetét-gyűjtés és később pénzforgalmi számlatermék bevezetése mellett.
Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat	Mérsékelt	Betétyűjtés és hitelek kihelyezése alapvetően mozgó kamatozás mellett, fix kamatozású eszközök főként a likviditási céllal tartott értékpapírok között
Működési kockázat	Alacsony	Zéró kockázattűrés a megfelelési kockázatokra. Alacsony kockázattűrés
Likviditási kockázat	Mérsékelt	A Takarékszövetkezet alapvetően rövid lejáratú kihelyezésekkel operál, a hosszabb lekötések növelésének kicsi a valószínűsége, ezáltal a lejárat transzformációból adódó kockázat nem fog várhatóan jelentősen emelkedni, valamint az integrációhoz tartozás is mérsékeli ezt a típusú kitettséget.
Stratégiai kockázat	Jelentős	A jelenlegi bizonytalan, gyorsan változó pénzügyi, gazdasági, politikai környezet miatt. Forgatókönyv-elemzések készítésével igyekszünk reagálni.

Kockázati szerkezet

A kockázati szerkezetben kerül bemutatásra, hogy a korábbi állapotokhoz képest milyen változások figyelhetők meg a kockázati profilban, és ezt hogyan kezeli a Takarékszövetkezet, belsőleg azonosíthatók-e újabb kockázattípusok, és szükséges-e utánuk pótlólagos tőke képzése. A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia.

A szabályozási tökekövetelmény méréséhez a Takarékszövetkezet az alábbi, a szabályozás szerint választható módszereket alkalmazza:

- Hitelezési kockázat – sztenderd módszer
- Hitelkockázat mérséklés – pénzügyi biztosítékoknál: egyszerű módszer, garanciák, készfizető kezessége esetében sztenderd módszer
- Partnerkockázati kitettségek: eredeti kockázat módszere (vagy piaci árazás módszere)
- Devizaárfolyam kockázat – sztenderd módszer
- Működési kockázat – alapmutató módszer

Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya az általa meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra az alábbi területeken:

- vállalkozói szegmensbe tartozó kitétségek – adóminősítéstől és a felajánlott biztosítékoktól függően a kockázatvállalási szabályzatban meghatározottak szerint az egy ügyféllel, ügyfélcsoporttal szembeni kitétségre
- nagykockázatvállalás – állami kockázatot jelentő kibocsátók, hitelintézetnek vagy befektetési vállalkozásnak minősülő partnerek, illetve egy partnerként kezelendő partnerek csoportja – a jogszabályokban előírt korlátozásoknak megfelelően
- nagykockázatvállalás – vállalkozások – a jogszabályokban előírt korlátozások figyelembe vételével és a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint
- ügyfelek/partnerek portfólió szintű koncentrációja – a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a 20 legnagyobb adósnál lévő kitétségekre és a Hpt. szerinti össznagykockázati kitétségre
- egy ágazattal szembeni kitétségek a koncentrációs kockázatokra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az abban meghatározott ágazatokra
- elszámolási kockázat – a kockázatvállalási szabályzatban foglaltak szerint
- országkockázat – az országkockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint az egyes országokra
- devizaárfolyam kockázat – a devizaárfolyam kockázat kezelésére vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a devizanemenkénti nyitott pozíciókra
- nem-kereskedési könyvi kamatkockázat – a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a sztenderd módszer szerinti súlyozott pozícióra, valamint a kumulált nettó kamatpozícióra
- likviditási kockázat – a likviditási kockázatra vonatkozó belső szabályozásban előírtak szerint a lejáratú összhangra, a nagybetétesekre, a likvid eszközök minimális szintjére
- egyes termékcsoportokra vonatkozóan a limitek a Kockázatvállalási keretszabályzatban kerültek kialakításra

Kockázatkezelés szervezete

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési szervezetét úgy alakította ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását. A kockázatkezelésben kiemelten az alábbi szervezeti egységek vesznek részt:

- Kontrolling és kockázatkezelési Igazgatóság, mely az alábbi 2 területet foglalja magában:
  - Kontrolling és tőke menedzsment Osztály (döntés-előkészítés, kockázatok szabályozói és belső tőke követelményének számszerűsítése, limitfigyelés, elemzések készítése) (2009-ben 1 fővel növekedett az osztály létszáma)
  - Kockázatkezelés és monitoring Osztály (kockázatelemzés, követelésminősítés monitoring)
- Pénzpiac és likviditási Osztály (likviditási kockázat kezelése és menedzsmentje, az azonnali fizetőképesség és lejáratú összhang biztosítása; nem kereskedési könyvi kamatkockázat kezelése)
- Követeléskezelés és Work-out Csoport (problémás, behajtásra átadott hitelek/követelések folyamatos figyelése, kezelése, behajtása)

II. Prudenciális szabályok alkalmazása

A Duna Takarékszövetkezet nem kötelezett számviteli konszolidációra és nem tartozik összevont alapú felügyelet alá.

III. Szavatoló tőke

Szavatoló tőke: a Hpt. V. sz. melléklete szerint számított tőke, amelyet a szabályozás a tőkekövetelmény számításakor elismer.

A Takarékszövetkezet 2009. december 31. időpontra vonatkozó szavatoló tőkéjét, tőkeelemeit az alábbi táblázat tartalmazza:

Megnevezés	Összeg
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ SZAVATOLÓ TŐKE ÖSSZESEN	3 730,269
ALAPVETŐ TŐKE	3 688,769
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TŐKEELEMÉK	560,149
Befizetett jegyzett tőke	551,500
a) Cégbíróságon bejegyzett tőke	551,500
Tőketartalék	8,649
a) Számviteli tőketartalék	8,649
ALAPVETŐ TŐKEKÉNT ELISMERT TARTALÉKOK	2 866,253
Tartalékok	2 642,591
Lekötött tartalék alapvető tőkeként figyelembe vehető része	576,668
Számviteli lekötött tartalék	576,668
Általános tartalék	327,376
Eredménytartalék	1 738,547
a1) Számviteli eredménytartalék, ha pozitív	1 738,547
Könyvvizsgáló által hitelesített mérleg szerinti vagy évközi eredmény, ha pozitív	223,662
ÁLTALÁNOS KOCKÁZATI CÉLTARTALÉK a kockázattal súlyozott kitétség értékek összegének 1,25%-áig	283,738
Általános kockázati céltartalék	337,783
(-) Általános kockázati céltartalék adótartalma	-54,045
Kockázattal súlyozott kitétség értékek összegének 1,25%-a	337,783
(-) EGYÉB LEVONÁSOK AZ ALAPVETŐ TŐKÉBŐL	-21,371
(-) Immateriális javak	-21,371
JÁRULÉKOS TŐKE	41,500
Lejárattal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	41,500
Kiegészítő információ: KORLÁTOZÁSOK ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE	3 730,269
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ ÖSSZES ALAPVETŐ TŐKE	3 688,769
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ ÖSSZES JÁRULÉKOS TŐKE	41,500
KOCKÁZATOK FEDEZÉSÉRE FIGYELEMBE VEHETŐ, LEVONÁSOK UTÁNI ÖSSZES ALAPVETŐ ÉS JÁRULÉKOS TŐKE	3 730,269
ALÁRENDELTE KÖLCSÖNTŐKE SZÁMVITELI ÉRTÉKE	41,500

IV. Tőke megfelelés

Tőke megfelelés – a rendelkezésre álló tőke és a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke különbsége.

- Szabályozói *tőke megfelelés* – a szavatoló tőke és a Hpt. 76. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a kockázatok fedezéséhez a szabályozás által meghatározott tőkekövetelmény különbsége.
- *Belső tőke megfelelés* – a belső tőke és a kockázatok fedezéséhez a belső szabályzat szerint számított tőkeszükséglet különbsége.
- *Tőke megfelelési mutató* – a felügyeleti adatszolgáltatásban megjelenő fogalom, a szavatoló tőke és a Hpt. 76. § (1) és (2) bekezdésében meghatározott, a kockázatok fedezéséhez a szabályozás által meghatározott tőkekövetelmény hányadosa szorozva 8 %-kal, azaz a tőke megfelelési index 8%-a.
- *Belső tőke megfelelési mutató* - a felügyeleti adatszolgáltatásban számított mutató a belső tőke és a kockázatok fedezéséhez a belső szabályzat szerint számított tőkeszükséglet hányadosa szorozva 8%-kal.

A jogszabályi előírások szerint a Takarékszövetkezetnek a kockázatok fedezetére a minimális tőkekövetelmény számításánál szavatoló tőkével kell rendelkeznie.

A Takarékszövetkezet minimális tőkekövetelménye 2009. december 31. időpontra:

Tőkekövetelmény minimális szintje	2 603,009
hitelezési kockázat tőkekövetelménye (SA módszer)	2 161,811
devizaárfolyam tőkekövetelménye	23,629
működési kockázat tőkekövetelménye (BIA módszer)	417,569

Belső tőke megfelelés értékelés folyamat mindazon Takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza);
- a Takarékszövetkezet meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre.
- hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A különböző típusú kockázatok számszerű mértékének kifejezője a szabályozásban az adott kockázati típushoz meghatározott tőkekövetelmény, a belső tőkeszükséglet számításnál a vonatkozó belső szabályzatok alapján számított tőkeszükséglet, mivel a nem-várt veszteséget tőkenagyság mértékben kell kifejezni.

A különböző típusú, számszerűsített kockázatok a Takarékszövetkezet az építőkocka elv alapján összesíti, amely a különböző kockázatokra mért belső tőkeszükségletek összeadását jelenti.

Mindezek mellett a Takarékszövetkezet a szabályozásnak megfelelően havonta stressztesztet végez el azzal a céllal, hogy meghatározza extrémén kedvezőtlen piaci, makrogazdasági körülmények között mekkora extra-tőkekövetelmény növekedés várható, s erre a hitelintézet tőkeereje elegendő lenne-e. Eddig egyetlen alkalommal sem fordult elő, hogy az enyhe stressz tőkekövetelménye meghaladta volna a rendelkezésre állót.

Hitelezési kockázat

A Takarékszövetkezet hitelezési kockázatának a szabályozás szerinti tőkekövetelmény számítása és a belső tőkeszükséglet meghatározása a szabályozásban meghatározott sztenderd módszeren alapul. A sztenderd módszer alkalmazása esetén a kockázattal súlyozott kitettség érték (a kockázattal súlyozott kitettség érték a szavatoló tőkéből le nem vont kitettség - a külön jogszabályban meghatározott - kockázati súllyal szorzott értéke) meghatározásakor minden kitettséget be kell sorolni a jogszabályban meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe. A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A hitelezési kockázat tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint 2009. december 31-én:

adatok mFt-ban

SA módszer tőkekövetelménye kitettségi osztályok szerint (értékpapírosított pozíció nélkül)	2 161,811
Központi kormányok és központi bankok	0,000
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	5,639
Közszektorbeli intézmények	0,400
Multilaterális fejlesztési bankok	0,000
Nemzetközi szervezetek	0,000
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	200,980
Vállalkozások	631,696
Lakosság	493,095
Ingatlannal fedezett követelések	528,249
Késedelmes tételek	154,756
Fedezett kötvények	0,000
Kollektív befektetési értékpapírok	13,886
Egyéb tételek	133,110

A hitelkockázat-mérséklés figyelembe vétele előtti kitettség értéke kitettségi osztályonként:

	<i>adatok mFt-ban</i>
Központi kormányok és központi bankok	15 982,295
Regionális kormányok vagy helyi önkormányzatok	103,495
Közszektorbeli intézmények	5,000
Multilaterális fejlesztési bankok	0,000
Nemzetközi szervezetek	0,000
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	12 872,363
Vállalkozások	10 179,334
Lakosság	9 368,831
Ingatlannal fedezett követelések	12 175,875
Késedelmes tételek	3 500,216
Fedezett kötvények	0,000
Kollektív befektetési értékpapírok	179,997
Egyéb tételek	2 280,700
összesen	66 648,106

A kitettségek gazdasági ágazatbeli megoszlása:

	<i>adatok mFt-ban</i>	
Megnevezés	Hitel bruttó	Eloszlás
Mezőgazd, vadgazd,erdőgazd,halgazd.	2 046,7	11,9%
Bányászat	0,0	0,0%
Feldolgozóipar	1 600,0	9,3%
<i>élelmiszer...</i>	543,5	3,2%
<i>kocszgyártás...</i>	247,5	1,4%
<i>fém alapanyag...</i>	103,5	0,6%
<i>gép, berendezés...</i>	2,5	0,0%
<i>textília...</i>	266,6	1,6%
<i>egyéb...</i>	436,4	2,5%
Villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás	0,0	0,0%
Vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgyazd. szennyeződésmentesítés	127,7	0,7%
Építőipar	1 171,8	6,8%
Kereskedelem, javítás	3 156,0	18,4%
Szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás	655,6	3,8%
Információ, kommunikáció	87,5	0,5%
Szállítás, raktározás	203,4	1,2%
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	173,7	1,0%
Ingatlanügyek	6 746,2	39,3%
Szakmai, tudományos, műszaki tev., adm. és szolgáltatást támogató tevékenység	523,8	3,1%
Egyéb tevékenységek	665,4	3,9%
Nemzetgazdasági ágazatok össz:	17 157,9	100,0%

A hitelezési kitétségek bruttó értékének hátralévő futamidő szerinti csoportosítása 2009.12.31-én (kamatok nélkül):

adatok mFt-ban

szektor	éven belül	1 és 5 év között	5 év felett	összesen
EV	533,1	384,9	247,4	1 165,4
Jogi sz.	7 423,4	3 157,6	7 149,1	17 730,1
Kisváll	412,1	178,7	914,1	1 504,9
Külföld	6,0	0,0	7,0	13,0
Lakoss	1 021,1	1 833,5	11 571,8	14 426,4
Nonprof	32,0	1,5	8,8	42,3
Önkorm	51,9	44,6	43,9	140,4
PBBS	80,0	0,0	0,0	80,0
összesen	9 559,6	5 600,8	19 942,1	35 102,5

A 90 nap feletti késedelmes tételek nettó értékének ügyfél-kategória szerinti megoszlása a következő:

szektor	részarány
EV	0,8%
Külföld	0,0%
Lakosság	32,1%
Nem pénzügyi vállalkozások	67,1%

A 2009. évi elszámolt és visszaírt értékvesztés, illetve képzett és felhasznált céltartalék alakulását mutatja be az alábbi táblázat:

adatok mFt-ban

Megnevezés	Nyitó állomány	Képzés	Felszabadítás	Záró állomány	Árfolyam nyereség	Árfolyam veszteség	Záró állomány
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	59,103	112,391	77,784	59,103	0	0,202	93,912

adatok mFt-ban

	Értékvesztés nyitó állománya	Értékvesztés változása összesen	Értékvesztés záró állománya	Árfolyamnyereség	Árfolyam veszteség
Mérlegtételek összesen	1579,026	685,797	2264,823	0	9,457
Forgatási célú értékpapírok össz. (magyar áll. papírok nélkül)	31,755	-31,755	0	0	0
Kötvények	0	0	0	0	0
Egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0	0
Egyéb értékpapír	0	0	0	0	0
PIBB részvények	0	0	0	0	0
Egyéb részvények	31,755	-31,755	0	0	0
Befektetési célú értékpapírok össz. (magyar áll. papírok nélkül)	11,595	-5,177	6,418	0	0
Kötvények	0	0	0	0	0
Egyéb hitelviszonyt megtestesítő értékpapír	0	0	0	0	0
Egyéb értékpapír	0	0	0	0	0
PIBB részvény	0	0	0	0	0
Egyéb részvény	11,595	-5,177	6,418	0	0
Bankközi betétek és nostro számlák	0	0	0	0	0
Hitelek - Hit. int., PBB	0	0	0	0	0
hitelek	0	0	0	0	0
alárendelt kölcsöntőke	0	0	0	0	0
követelések penziós ügyletekből	0	0	0	0	0
Hitelek - Nem pénzügyi vállalkozások	824,578	572,549	1397,127	0	7,199
hitelek jogi személyiségű vállalkozásoknak	777	544,724	1321,724	0	7,001
hitelek nem jogi személyiségű vállalkozásoknak	47,578	27,825	75,403	0	0,198
Hitelek - Háztartásoknak	675,31	167,605	842,915	0	2,136
hitelek egyéni vállalkozóknak	62,662	0,693	63,355	0	0,197
hitelek lakosoknak	612,648	166,912	779,56	0	1,939
Hitelek - Külföld	14,181	-14,181	0	0	0,122
hitelintézeteknek nyújtott hitel	0	0	0	0	0
PBB-nek nyújtott hitel, követelés	0	0	0	0	0
egyéb külföldi követelés	14,181	-14,181	0	0	0,122
Hitelek - Egyéb	3,675	-3,675	0	0	0
Egyéb követelések	0,089	0,131	0,22	0	0
Egyéb eszközök	17,843	0,3	18,143	0	0
Vagyoni érdekeltségek	17,755	0,1	17,855	0	0
Átvett eszközök	0,088	0,2	0,288	0	0
Egyéb eszközök	0	0	0	0	0

Piaci kockázat

A Takarékszövetkezet a piaci kockázatok között a devizaárfolyam kockázatot méri. A devizaárfolyam kockázat annak a kockázata, hogy a különböző devizákban lévő nyitott pozíciókból a hitelintézetet veszteség éri a devizaárfolyamok változása miatt.

A tevékenység egészében meglévő devizaárfolyam kockázat minimális tőkekövetelményének számszerűsítését sztenderd-módszerrel számítja. A devizaárfolyam kockázatot a nyitott pozíció szavatoló tőkéhez viszonyított arányával mérjük. 2009. december 31-én a Takarékszövetkezet deviza nyitott pozíciója meghaladta a túllépések levonása előtti szavatoló tőke 2%-át, ezért 23,629 millió Ft tőkét képzett az így keletkezett kockázatra.

Működési kockázat

A működési kockázat a Hpt. 76/J. § (1) bekezdése alapján a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata. A működési kockázat részletes bemutatását a XI. fejezet tartalmazza.

V. Sztenderd módszer

A Takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezetek közül a Moody's hitelminősítéseit fogadja el. A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/A.§ értelmében *sztenderd módszer szerint*, a hitelkockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok *egyszerű módszere* szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be. A kitettség besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr.-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A magyar központi kormánynak és központi banknak van elismert külső minősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyok alkalmazandóak. A további hitelintézeti, önkormányzati kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása az előbbi kockázati súlyokhoz kötött.

2009. végén a portfóliónkban a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok között kizárólag magyar állam, magyar központi bank és magyar hitelintézetek által kibocsátott instrumentumok szerepeltek. Ezek súlyozásánál a magyar szuverén kitettség súlyozásához kötöten történt meg a korrigált kitettségérték kiszámítása. Értékpapírjaink között szerepeltek még befektetési jegyek, melyeket a kollektív befektetési értékpapírban fennálló kitettségek között 100%-os súllyal vett a Takarékszövetkezet figyelembe. Ugyanitt szerepeltettük az év közben kereskedési könyvünkben nyilvántartott pozíciókat is.

VI. Hitelezési kockázat-mérséklés

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat mérséklésénél az alábbi, a Hkr-ben meghatározott feltételeknek megfelelő fedezeteket veszi figyelembe:

- előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet;
- pénzügyi biztosítékok: a hitelnyújtó illetve nem a hitelnyújtó hitelintézetnél óvadékként vagy letétként elhelyezett készpénz vagy betét; a magyar központi kormány, központi bank, által kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír (állampapír),
- ingatlan terhelő dologi biztosítékok (jelzálog jog, keretbiztosítéki jelzálog);
- ingó vagyontárgyat terhelő dologi biztosíték (jelzálog, keretbiztosítéki jelzálog);
- előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek: állami illetve állam által viszontgarantált garancia és készfizető kezesség a Hkr.-ben meghatározott feltételek teljesülése esetén.

2009. december 31-én a hitelkockázat-mérséklés során kizárólag a magyar központi kormány által kibocsátott készfizető kezességeket, garanciákat ill. viszontgaranciákat vettünk figyelembe az elismerhető, előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetek közül.

Kitettségek elismert fedezettel korrigált értékei:

adatok mFt-ban

Érintett kitettségi osztály	Kezesség, garancia, viszontgarancia	Pénzügyi biztosítékok (betét, állampapír)	Kitettség teljesen korrigált értéke
Vállalkozások	50,425	1024,537	8640,291
Lakosság	392,999	177,642	8751,274
Ingatlanul fedezett követelések	125,34	18,501	11912,143
Késedelmes tételek	72,077	8,245	1716,828

VII. Kereskedési könyv

Takarékszövetkezetünknek a törvényi kötelezettségeknek megfelelően 2009.01.01-től vezet kereskedési könyvet. Kereskedési céllal csak termékengedélyezési lappal ellátott instrumentumokat tarthat a Treasury. 2009-ben 2 termék kapott ilyen engedélyt. A vonatkozó belső szabályozás szerint jelenleg csak olyan befektetési jegy tartása engedélyezett kereskedési céllal, aminél a mögöttes termékek csak állampapírok és bankbetétek lehetnek. A portfólió mértéke nem éri el a 244/2000-es kormányrendelet 12§ (2) bekezdésben szereplő limiteket, ezért a Hkr.-ben meghatározottak szerinti 8%-os tőkekövetelménnyel számoltunk az év során. 2009.12.31-én nem szerepelt instrumentum a kereskedési könyvben, így a tőkekövetelmény 0 Ft.

VIII. Kereskedési könyvben nem szereplő részvények, pozíciók

2009. év végén (s az év folyamán sem) a Takarékszövetkezet részvényt nem tartott portfóliójában. Hitelintézetünk alapvetően nem vállal részvénypozíciókat (kereskedési könyvi termékengedélyezési lap sem készült rá).

A kamatkockázat az eszközök és források (mérlegen belüli és mérlegen kívüli) eltérő kamatjellemzőinek (pl. kamatátárazódási periódus, lejárat, fix v. változó kamatozás) eltéréséből

keletkezik. A Takarékszövetkezet hitelportfólióját úgy alakítja ki, hogy ezen eszközeinek legnagyobb hányada változ(tathat)ó kamatozású legyen, a piaci kamatváltoztatások rugalmasabb követhetősége érdekében. A banki könyv (nem kereskedési könyv) kamatkockázatának mérése sztenderd kamatlábváltozást feltételező duration gap módszerrel történik, követve a Felügyelet megfelelő módszertani útmutatóját (PSZÁF 2/2008. számú módszertani útmutatója a hitelintézetek kamatláb kockázatának kezeléséről)

A kamatláb kockázat mérése negyedévente történik. Ennek keretében a Bázeli Bankfelügyeleti Bizottság ajánlásával összhangban sztenderd kamatláb sokkokat feltételező számítást végzünk minden olyan devizanemre, amelyekben denominált, nem a kereskedési könyvben nyilvántartott eszközeink, forrásaink és mérlegen kívüli ügyleteink könyv szerinti értéken számított összege meghaladja az összes banki könyvi tétel volumenének 5%-át. Ezt a mértéket a 2009. üzleti év végén HUF-ban ill. CHF-ben értük el. A nem kereskedési könyvre 200 bázispontos sokk alkalmazásával vizsgáljuk a kamatkockázatot.

A Takarékszövetkezet a duration gap módszer alapján a banki könyvhöz (nem-kereskedési könyv) tartozó instrumentumok nettó jelenérték változását méri. A mérés alapján a Takarékszövetkezet kialakította devizanemenként a portfólió nettó jelenérték változását mutató arányt, amely az adott devizanemhez tartozó súlyozott összeg és a szavatoló tőke aránya. Ezek láthatók az alábbi táblázatban:

Időszak/Devizanem	HUF	CHF
2009. I. negyedév	6,84%	0,01%
2009. II. negyedév	5,87%	0,00%
2009. III. negyedév	3,65%	0,00%
2009. IV. negyedév	3,62%	0,00%

A Felügyelet által javasolt, hogy az intézmények a sztenderd stressz tesztek eredménye alapján tegyenek belső intézkedéseket, ha a kamatlábváltozás figyelembevételével számított üzleti érték a szavatoló tőke több mint 20 %-ával csökkenne a kamatlábváltozás figyelembevételével. A számított szintek mellett belső tőkeallokációra előbbieket miatt nem volt szükség a PSZÁF-ajánlások szerint elkészített belső szabályzatunk szerint.

IX. Értékpapírosítás

Értékpapírosítási ügyletei a Takarékszövetkezetnek nincsenek, ezért nem számítunk rájuk tőkekövetelményt.

X. Partnerkockázat

Takarékszövetkezetünknek származtatott ügyletei nincsenek, ezért partnerkockázatra tőkekövetelményt nem kell számítania.

XI. Működési kockázat

A Takarékszövetkezet a működési kockázat tőkekövetelményét az alapmutató módszerével számítja ki.

A működési kockázat alapmutató módszere szerinti tőkekövetelmény számítás elve azon alapul, hogy a működési kockázat a tevékenység méretével egyenes arányban növekszik, és a tevékenység mérete az irányadó mutatóval jól jellemezhető.

Az alapmutató módszere szerinti tőkeszámításhoz a Takarékszövetkezetnek az eredménykimutatás alapján kell kiszámolnia az irányadó mutatót az alábbiak szerint:

- a kapott kamat és kamat jellegű bevétel, valamint a fizetett kamat és kamat jellegű ráfordítás különbözete, és
- a bevételek forgatási célú részvényekből, részesedésekből (osztalékok, részesedések), kapott (járó) jutalék- és díjbevételek, pénzügyi műveletek nettó nyeresége és egyéb bevételek üzleti tevékenységből, valamint a fizetett (fizetendő) jutalék- és díjráfordítások, pénzügyi műveletek nettó veszteség különbözete összegének hároméves számtani átlaga.

A számítást a megelőző három üzleti év könyvvizsgáló által hitelesített éves beszámolója alapján kell elvégezni.

Az irányadó mutató számítása során csak a pozitív előjelű összeget lehet figyelembe venni. Ha ez az összeg egy év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor a fennmaradó két évhez tartozó pozitív összegek számtani átlagát kell figyelembe venni. Ha az összeg két év vonatkozásában negatív vagy nulla, akkor kizárólag annak az évnek az adatát kell figyelembe venni, amelynek esetében az összeg pozitív.

A számítások során nem vehető figyelembe:

- az értékvesztéssel, értékvesztés visszairással, céltartalék képzéssel vagy céltartalék-felhasználással kapcsolatos ráfordítás és bevétel,
- az általános igazgatási költség,
- a kereskedési könyv részét nem képező tételek - ide nem értve a devizát - eladásából realizált bevétel, a pénzügyi műveletek nettó nyereségében és a pénzügyi műveletek nettó veszteségében szereplő eredmény, az egyéb bevételek között szereplő üzleti tevékenységből származó bevétel,
- az egyéb bevételek között lévő a biztosítási események miatti kártérítésből származó bevétel.

A Takarékszövetkezet működési kockázatának tőkekövetelménye az előbbieket szerint számított irányadó mutató tizenöt százaléka. Mivel a Takarékszövetkezet 2008. folyamán beolvastotta az Esztergomi Takarékszövetkezetet, ezért a Felügyelet engedélyére volt ahhoz szükség, hogy a korábbi évekre a számításban a bruttó jövedelmet a korábbi Takarékszövetkezetek hasonló mutatóinak algebrai összegzésével lehessen meghatározni.

adatok mFt-ban

megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	Átlagos bruttó jövedelem	Szavatoló ill. belső tőke igény
bruttó jövedelem	2 743	2 438	3 171	2 784	417,6